

دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

فرهنگ آسیب شناسی گفتار و زبان

چاپ دوم

فارسی - انگلیسی

انگلیسی - فارسی

مولفان: دکتر رضا نیلی پور

اکبر دارویی - مرتضی فرازی - دکتر ثروت هروآبادی

طاهره سیما شیرازی - دکتر لیلی حیاتی - فریبا یادگاری

فرهنگ آسیب‌شناسی

گفتار و زبان

فارسی - انگلیسی

انگلیسی - فارسی

مؤلفان

دکتر رضا نیلی‌پور - اکبر دارویی - مرتضی فرازی

دکتر ثروت هروآبادی - طاهره سیما شیرازی

دکتر لیلی حیاتی - فریبا یادگاری

عنوان و نام پدیدآور:	فرهنگ آسیب‌شناسی گفتار و زبان فارسی - انگلیسی، انگلیسی - فارسی / مولفان رضا نیلی‌پور [و دیگران]
مشخصات نشر:	تهران: دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، ۱۳۸۷
مشخصات ظاهری:	۸۶، ۱۰۳ ص: جدول
شابک:	۹۷۸-۹۶۴-۶۵۱۸-۳۶-۰
وضعیت فهرست نویسی:	فیا
یادداشت:	مولفان: اکبر دارویی، مرتضی فرازی، ثروت هروآبادی، طاهره سیماشیرازی، لیلی حیاتی، فریا یادگاری
یادداشت:	چاپ دوم
یادداشت:	کتابنامه ص ۱۰۱ - ۱۰۳
موضوع:	گفتار - نارساییها - واژه‌نامه - فارسی.
موضوع:	زبان پریشی - واژه‌نامه - فارسی
موضوع:	گفتار - نارساییها - واژه‌نامه - انگلیسی
موضوع:	زبان پریشی - واژه‌نامه‌ها - انگلیسی
موضوع:	فارسی - واژه‌نامه‌ها - انگلیسی
موضوع:	زبان انگلیسی - واژه‌نامه - فارسی
شناسه افزوده:	نیلی پور، رضا، ۱۳۲۰-
شناسه افزوده:	دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی
رده بندی کنگره:	۱۳۸۷ - الف / RC۴۳۳
رده بندی دیویی:	۶۱۶ / ۸۵۵۰۰۳
شماره کتابشناسی ملی:	۱۲۱۸۵۸۹

نام کتاب: فرهنگ آسیب‌شناسی گفتار و زبان

مؤلفان: دکتر رضا نیلی‌پور - اکبر دارویی - مرتضی فرازی - دکتر ثروت هروآبادی
طاهره سیما شیرازی - دکتر لیلی حیاتی - فریا یادگاری

ویراستار: پروین کریمی

طراح جلد: سحر وزیرزاده

حروفچینی و صفحه‌آرایی: نوآور

نوبت چاپ: سوم

چاپ: کاريسا

قیمت: ۲۲۱۸۰۰۸۱ ریال

سال انتشار: ۱۳۸۹

ناشر: دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

نشانی: اوین، بلوار دانشجو، خیابان کودکان، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

تلفکس: ۲۲۱۸۰۰۸۱

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۶۵۱۸-۳۶-۰

همه‌ی حقوق برای ناشر محفوظ است

فهرست مطالب

صفحات	عنوان
آ	سخن ناشر
ت	یادداشت چاپ دوم
ذ	یادداشت چاپ سوم
خ	پیشگفتار
ز	راهنمای استفاده از فرهنگ
ش	فهرست نشانه‌های اختصاری
۱	واژه‌نامه فارسی به انگلیسی
۷۹	پیوست‌ها
۸۰	۱- معیارهای رشد طبیعی زبان از ۱۲ تا ۶۰ ماهگی
۸۴	۲- توالی رشد توانایی‌های درک و بیان از تولد تا ۶ سالگی
۹۱	۳- تشخیص افتراقی بین اختلال‌های تولید گفتار
۹۳	۴- معیارهای تشخیص افتراقی ناروانی طبیعی، لکنت خفیف و شدید در کودکان
۹۴	۵- مجموعه آزمونهای زبان پریشی بزرگسالان
۹۵	۶- مجموعه آزمونهای زبانی دوران رشد
۹۹	کتابنامه فارسی
۱۰۱	کتابنامه انگلیسی
1	واژه نامه انگلیسی به فارسی

سخن ناشر

اصلاح و بهبود کمی و کیفی فرآیند نشر و چاپ کتاب همواره با دشواری‌های جدی همراه بوده است، و به دلیل اهمیت کار مستلزم هماهنگی لازم بین ساختارهای موجود علمی، فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، اجرائی و... در سطوح مختلف می‌باشد.

دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی که یکی از متولیان تربیت نیروی متخصص در زمینه پیشگیری، کاهش مشکلات و آسیب‌های اجتماعی در جامعه می‌باشد، می‌کوشد تا به رغم تمام سختی‌ها در این راه گام بردارد و به نشر آثار پردازد تا برآیند نتیجه آن منجر به افزایش دانش و تغییر در افکار و رفتار جمعی شود.

انتشارات دانشگاه امیدوار است با عنایت ایزد منان، هم‌یاری و هم‌اندیشی صاحب‌نظران و اهل فن در این راه پرفراز و نشیب موفق شود لذا کلیه اساتید و متخصصان عزیز را به همکاری گرم و صمیمانه دعوت می‌کند.

کتاب حاضر که به همت اعضای هیات علمی گروه گفتار درمانی تدوین گردیده به جمع‌آوری واژه‌ها و لغات مربوط به گفتار و زبان پرداخته است، از آنجا که گفتار درمانی در شمار علوم جدید به حساب می‌آید و اکثر منابع آن به زبان انگلیسی می‌باشد، این امر موجب شد گروه آموزشی گفتار درمانی مصمم شود تا با تلاش اعضا، فرهنگ اصطلاحات آسیب‌شناسی گفتار و زبان را گردآوری نماید و بتواند قدمی در اشاعه این علم و تعاریف صحیح واژه‌های آن بردارد.

لازم به ذکر است تغییر مهم و اساسی که استفاده از این کتاب را برای علاقه‌مندان تسهیل نموده، مجزا نمودن بخش فارسی به انگلیسی از انگلیسی به فارسی آن است.

یادداشت چاپ دوم

با توجه به اینکه اولین چاپ کتاب فرهنگ آسیب‌شناسی گفتار و زبان که در سال ۱۳۸۰ انجام شده بود، در مدت کوتاهی به اتمام رسیده، گروه آموزشی گفتار درمانی با در نظر گرفتن نیاز همکاران و دانشجویان محترم تصمیم به تجدید چاپ آن گرفت. به دلیل محدودیت زمانی که با آن روبه‌رو بودیم مقرر گردید ضمن حفظ چهارچوب اولیه کتاب، پیشنهادهای اصلاحی که از سوی مولفان ارائه گردید به شرح زیر در کتاب انجام شود:

الف: تصحیح اشتباهات املائی؛

ب: حذف اصطلاحات نامرتبط؛

ج: افزایش قابلیت دسترسی به اصطلاح‌های انگلیسی با ارائه هر یک از معادل‌های رایج در زبان فارسی.

از خوانندگان عزیز تقاضا می‌شود، نظرات و انتقادات خود را جهت بهره‌برداری و درج در چاپ بعدی کتاب به گروه آموزشی گفتار درمانی دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی ارسال نمایند و یا در صورت تمایل با مولفان در میان بگذارند. امیدواریم با همت همکاران بتوانیم همزمان با چاپ بعدی، فرهنگ توصیفی گفتار را نیز تقدیم علاقه‌مندان نماییم.

همچنین گروه مولفان بر خود لازم می‌دانند از همکاری‌های بی‌شائبه آقای اکبر دارویی به دلیل زحماتی که در چاپ دوم متقبل شده‌اند، قدردانی و تشکر نماید.

مولفان

یادداشت چاپ سوم

اکنون که چاپ دوم فرهنگ آسیب‌شناسی گفتار و زبان با استقبال علاقمندان روبه‌رو شده و نسخه‌های آن در مدت کوتاهی به اتمام رسیده و قرار است به زودی چاپ سوم آن در اختیار خوانندگان قرار گیرد، فرصتی برای تجدید نظر در متن آن وجود ندارد. مؤلفان از فرصت استفاده کرده از کلیه خوانندگان استدعا دارند پیشنهادهای اصلاحی خود را برای چاپ بعدی کتاب در اختیار گروه گفتار درمانی قرار دهند تا در چاپ‌های آینده نسبت به اصلاح آن‌ها تصمیم‌گیری و اقدام شود.

با توجه به اینکه یکی از ملاک‌های مهم پیشرفت در هر رشته علمی مرزبندی دقیق و شفاف اصطلاحات و مفاهیم علمی تخصصی آن رشته است و با عنایت به تحولات روزافزون در علوم شناختی و عصب روان‌شناسی زبان و تحول در روش‌های درمانی و توان‌بخشی گفتار و زبان، امید است در آینده نزدیک با همت همکاران علاقمند نسبت به تکمیل و روزآمد کردن فرهنگ اصطلاحات تخصصی و تدوین فرهنگ توصیفی اصطلاحات بنیادی رشته گفتار درمانی که هم اکنون مراحل نهایی آن در دست تدوین است، اقدام شود و به زودی در اختیار علاقمندان قرار گیرد.

مؤلفان

تیرماه ۱۳۸۹

پیشگفتار

یکی از ملاکهای مهم پیشرفت در هر رشته علمی گردآوری و تدوین اصطلاحات آن رشته و مرزبندی دقیق و شفاف مفاهیم تخصصی برای متخصصان آن رشته است. همگام با گسترش هر رشته علمی، اصطلاحات تخصصی جدیدی نیز به طور دائم به آن مجموعه مفاهیم افزوده می‌شود که برای کاربران تعریف و معنای ویژه‌ای خواهد داشت. علاوه بر این، اصطلاحات و واژگان تخصصی هر رشته علمی به تدریج جای خود را در میان فرهنگ و متون فارسی باز می‌کند که روز به روز نیز بیشتر می‌شود.

علم گفتاردرمانی که بیش از یک ربع قرن از نخستین دوره رسمی آموزش دانشگاهی آن در ایران می‌گذرد، در میان رشته‌های توانبخشی دارای چند ویژگی است که نیاز به وجود یک فرهنگ تخصصی در میان سایر فرهنگ‌ها بیشتر به چشم می‌خورد، نمود دارد، حس می‌شود. اگر کمی دقت کنیم متوجه می‌شویم، از یک سو سرچشمه این رشته علمی و متون تخصصی آن در زبانهای اروپایی و به ویژه انگلیسی است و از سوی دیگر، گفتاردرمانی و آسیب‌شناسی گفتار و زبان با پدیده‌هایی همچون زبان، مغز، ذهن، روان و فرهنگ ارتباط تنگاتنگ و چند وجهی دارد. به همین دلیل، اصطلاحات و واژگان تخصصی آن از گستردگی مفهومی خاصی برخوردار می‌باشد. علاوه بر آن، بسیاری از اصطلاحات تخصصی این رشته نیاز به بومی شدن و برابری در زبان فارسی دارد. مجموعه این ویژگیها، تدوین یک فرهنگ تخصصی آسیب‌شناسی گفتار و زبان را برای این رشته علمی به یک ضرورت قطعی تبدیل کرده است.

با عنایت به این نیاز مهم، در سال ۱۳۷۳ دکتر فرزانه فیروزی مدیر گروه وقت گفتاردرمانی و همکاران، پیشنهاد تدوین فرهنگ آسیب‌شناسی

گفتار و زبان را به معاونت پژوهشی دانشگاه تقدیم کردند. پس از موافقت اولیه، کار تدوین توسط همکاران گروه آغاز شد.

با در نظر گرفتن تنوع موضوعی، ابتدا اصطلاحات بر حسب موضوع تخصصی بین همکاران گروه توزیع و مقرر گردید پس از پژوهش‌های کتابخانه‌ای، اصطلاحات هر بخش فیش‌برداری و با توجه به منابع موجود، معادل‌های تخصصی مورد نیاز انتخاب و پیشنهاد شود.

دشواری کار پیشنهاد و گزینش اصطلاحات بر دو گونه بود. از یک سو انتخاب مناسبترین معادل از میان چند اصطلاح موجود در فرهنگ‌های تخصصی و متون، و از سوی دیگر، معادل‌یابی برای اصطلاحات تخصصی آسیب‌شناسی گفتار و زبان که معمولاً دارای معادل مشخص و دقیقی در زبان نبودند و ضرورت ایجاب می‌کرد اصطلاح جدیدی برای آنها وضع شود.

گرچه کلیه اصطلاحات تخصصی موجود در متون گفتاردرمانی، علوم ارتباطات و زبان در این فرهنگ، نیامده است، ولی تلاش شده رایج‌ترین آن‌ها اصطلاحات در آن گنجانده شود. فرهنگ موجود شامل حدود دو هزار اصطلاح است که بیش از نیمی از آنها به حوزه مباحث آسیب‌شناسی زبان، اختلال صوت و تشدید، اختلال در روانی گفتار، اختلال تولید و بقیه مربوط به حوزه علوم وابسته به اختلالات گفتار و زبان مانند شنوایی‌شناسی، زبان‌شناسی، نوروآناتومی و نوروفیزیولوژی، روان‌شناسی و روان‌پزشکی و تعداد دیگری علوم وابسته می‌شود.

در پایان لازم می‌دانیم از خانمها: ناهید عظیمی راد و نیره مهدی‌پور که در بخشهایی از فرهنگ و خانمها: مرضیه رضاپور و آرزو مشایخی کارشناسان گروه که در بازبینی فهرستها همکاری صمیمانه داشته‌اند، همینطور از ریاست محترم دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، معاونت محترم پژوهشی دانشگاه، همکاران محترم دفتر انتشارات که با حمایت‌های

خود ما را در به چاپ رساندن این اثر علمی یاری دادند، و کلیه همکارانی که به هر شکل در به ثمر رسیدن این فرهنگ نقش داشته‌اند، سپاسگزاری نماییم.

اکنون که این فرهنگ تخصصی برای نخستین بار تدوین و در اختیار همکاران قرار می‌گیرد، مؤلفان اذعان دارند که این فرهنگ مانند هر اثر علمی جدید نیاز به بازبینی و اصلاح دارد. لذا پیشاپیش دست همکاری و نظرخواهی به سوی همه همکاران و متخصصان آسیب‌شناسی گفتار و زبان دراز می‌کنیم و پذیرای نظرات اصلاحی و تکمیلی کلیه صاحب‌نظران برای چاپ بعدی آن خواهیم بود.

مؤلفان

اردیبهشت ۱۳۸۰

راهنمای استفاده از فرهنگ اصطلاحات آسیب‌شناسی گفتار و زبان خواننده گرامی

با توجه به موارد ذیل به آسانی می‌توانید از این فرهنگ استفاده نمایید:

۱- فرهنگ حاضر در دو بخش فارسی به انگلیسی و انگلیسی به فارسی تنظیم شده است. بنابراین شما با داشتن یک اصطلاح انگلیسی یا فارسی می‌توانید به معادل آن در زبان دیگر دست پیدا کنید.

۲- سعی شده است برای هر یک از اصطلاحات تخصصی انگلیسی یک برابر نهاد فارسی گزیده شود.

۳- چنانچه در بخش انگلیسی به فارسی، برابر نهادهای یک اصطلاح با یک ویrgول (•) از هم جدا شده باشند، به این معنی است که تمامی آنها هم حوزه معنایی هستند و ترتیب آنها مبین میزان پذیرش و مقبولیت آنها از نظر مؤلفان است.

۴- چنانچه برابر نهادهای هم حوزه معنایی نباشد با شماره از یکدیگر جدا شده‌اند. در هر شماره حوزه معنایی مربوطه در داخل قلاب [] به طور کامل یا با نشانه اختصاری آمده است.

۵- چنانچه در این فرهنگ برای اصطلاحی نشانه اختصاری تخصیص داده شده باشد، صورت کامل و اختصاری آن داخل دو ابرو () آمده است.

۶- اولین حرف نام اشخاص، آزمونها و کلمات خاص در بخش انگلیسی با حروف بزرگ درج شده است و در سایر موارد از حروف کوچک استفاده شده است.

۷- در بخش انگلیسی به فارسی چنانچه دو یا چند اصطلاح مترادف یکدیگر باشند، اصطلاح متناسب با حرف الفبای موردنظر، مشابه سایر اصطلاحات آمده است، اصطلاحات مترادف شده در زیر آن ذکر شده است.

۸- در پایان اصطلاحات فارسی یک بخش پیوست آمده است. در این بخش معیارهای رشد واژگان، معیارهای رشد نحو و طول گفته، توالی رشد رفتارزبانی، و معیارهای تشخیص افتراقی اختلالات تولید و ناروانی گفتار و مجموعه آزمونهای اختلالات زبانی برای مراجعه و استفاده افزوده شده است.